

σεως ἐντυπώσεις μου ἠθέλησα νὰ σημειώσω, νὰ ἀλύσω τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἀννίνου. Ἀλλ' ἡ γνώμη μου εἶνε ὅτι ἐξ ὅλων τῶν παιδαριωδῶν κωμειδουλίων, τὰ ὅποια ἔχαψε καὶ κατεχειροκρότησε τὸ ἀθηναϊκὸν κοινόν, ἐὰν ἐξαίρεσωμεν ἴσως τὴν Τύχην τῆς Μαρούλας, μόνον ἡ Οἰκογένεια Παραδαρμένου εἶνε ἔργον φιλολογικῆν ἔχον ὑπόστασιν. Δὲν θέλω νὰ εἰπω διὰ τοῦτο ὅτι καὶ σκηνικῶς εἶνε ἄρτιον καὶ ὅτι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα δραματικῆς κατασκευῆς. Ἀπεναντίας πρῶτος ἐγὼ κηρύττω ὅτι ἔχει καὶ μέρη τρωτὰ καὶ τεχνικὰς ἐλλείψεις ὁλίγας. Πλὴν ὅλαι πρέπει νὰ παρορθῶσι καὶ νὰ κριθῶσιν ἐπεικίστερον πρὸ τῆς οὐσίας, πρὸ τῆς σοβαρότητος τοῦ γνησίου κωμικοῦ μέρους, πρὸ τῆς δημιουργίας καὶ τῆς ἀπεικονίσεως τῶν τύπων, πρὸ τῆς σατυρικῆς ἡθογραφίας καὶ πρὸ τοῦ ἰδιαιτέρου καὶ ἀμιμήτου ἐκείνου μέθους, τὸ ὅποιον διαπνέει καὶ ζωογονεῖ ὅλα τὰ ἔργα τὰ πορρέοντα ἐκ τῆς γραφίδος τοῦ μοναδικοῦ μας πράγματι μεθυγράφου. Ἡ Οἰκογένεια Παραδαρμένου δὲν εἶνε κωμωδία πλοκῆς. Ἐχει ἓνα μύθον τετριμμένον, μίαν ὑπόθεσιν οὕτως εἰπεῖν ὡς πρόφανιν· περὶ αὐτὴν δ' ἐξελλίσσονται αἱ σκηναί, μᾶλλον πρὸς ἀπεικόνισιν τῶν τύπων χρησιμεύουσαι ἢ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς λύσεως. Καὶ ὅπως ὅλαι σχεδὸν αἱ εὐφυολογίαι τῆς καὶ τὰ λογοπαίγνιά τῆς, — συγγραφῆς ἄλλως γνωστοῦ ὡς ἔχοντος τὸ μονοπώλιον εἰς τὸ εἶδος τοῦτο καὶ πολλὰ ἱκανοῦ νὰ κατορθώσῃ ὅταν θέλῃ, — δὲν εἶνε αὐτὰ καθεαυτὰ εὐφρά ἀλλ' ἀνάλογα τῶν προσώπων εἰς τὰ ὅποια ἐνστομίζονται, οὕτω καὶ ἡ ὅλη δράσις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐφρῆς ἢ ἀστεία καθεαυτήν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἡθογραφικοῦ σκοποῦ, ὁ ὁποῖος εἶνε αὐτὴν τὴν φορὰν καὶ ὁ μόνος τοῦ συγγραφέως. Ἀλλὰ μετὰ τῆς αὐτῆς εἰλικρινείας πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ τοιαύτη ἀντίληψις τοῦ ἔργου δὲν εἶνε ἀκόμη εὐκόλος διὰ τοὺς ἀπαρτίζοντας τὰ ἑλληνικὰ ἀκροατήρια, καὶ αὐτὰ τὰ τόσον ἔκτακτα, τοὺς συνειθισμένους εἰς τὰς εὐγενεῖς φάρσας, τὰς μόνας αἱ ὅποιαι τοῖς ἀποσποῦν ἄσθεστον γέλωτα. Ἀπόδειξις δὲ τούτου ὅτι καὶ πολλοὶ ἀκόμη τῶν ὁπωσδήποτε ἀνεπτυγμένων καὶ ἀρκετῶν — θὰ ἤξiou τις — νὰ μείνωσιν ἀνεπηρέαστοι ἐκ μιᾶς ἀπρεποῦς ἐκτελέσεως, ἠκούσθησαν καὶ ἀνεγνώσθησαν ἐπικρίνοντες τὸ ἔργον ἐπιπολαιῶς, ἀναισθητῶς, μὲ προφανῆ παρεξήγησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ καὶ τῆς οὐσίας του.

Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡ γενικὴ ἐντύπωσις θὰ ἦτο καλλιτέρα ἂνευ τῶν ἀπεικονισμῶν τῆς πρώτης παραστάσεως. Ὅσῃν πεποίθησιν ἔχω εἰς τὸ ἔργον, τόσῃν καὶ περισσοτέρῃν τρέφω εἰς τὸ δαιμόνιον τοῦ Παντοπούλου. Ἀλλὰ τί νὰ σὰς κάμῃ, πῶς νὰ παῖξῃ, πῶς νὰ ὑποδυθῇ χαρακτήρα ἀνθρώπου βραχνός, ἔχων ἀπέναντί του βραχνούς καὶ λυσσῶν καὶ φρυάκτων διὰ τὴν ἀποτυχίαν, τὴν ὅποιαν προεῖδε μῦλις ἐνότης τὴν κατὰστασιν τοῦ λάρυγγός του; Μία εὐφυολογία καὶ ἡ ὥραιότερα ἀναγινωσκομένη ἐν στιγμῇ ἡρεμίας κινεῖ ἴσως τὸν νοῦν εἰς ἐπιδοκιμασίαν· ἀλλὰ διὰ νὰ διαθέσῃ καὶ νὰ ποσάσῃ τὸν γέλωτα πρέπει νὰ λεχθῇ καὶ νὰ τονισθῇ καταληλῶς. Μία δὲ τῶν παρατηρήσεών μου κατὰ τὴν ἀξιοπερίεργον παράστασιν περὶ τῆς ὁποίας σὰς ὁμιλῶ, ἦτο ὅτι ἤκουα μὲν ἐνίοτε γύρω μου ψιθύρους

ἐπιδοκιμασίας ὁσάκις ἀπηγγέλλετο εὐφρές τι, ἀλλ' ὄχι καὶ γέλωτα, τὸν ὅποιον θάπεςπα ἄλλοτε καὶ εἰς μόνον μορφασμὸς τοῦ Παντοπούλου. Τοῦτο ἀρκεῖ νομίζω νὰ δώσῃ ιδέαν περὶ τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως ὑφ' ἣν διεξήχθη ἡ παράστασις, νὰ ἐξηγήσῃ δὲ τὸ ἐκ πρώτης ἀνεξήγητον γεγονός τῆς ἀποτυχίας ἔργου προωρισμένου διὰ ζωὴν, καὶ τὸ ὅποιον, εἰς δευτέραν ἀκόμη παράστασιν δὲν εἶνε ἀπὸ θάνατον νὰ ἄρῃ θρίαμβον, ἂν ὄχι ἀντάξιον αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐφάμιλλον τοῦ θριαμβοῦ, ὁ ὁποῖος, — τί περίεργα πράγματα συμβαίνουν εἰς τὸν κόσμον! — ἄλλων ἀσυγκρίτως κατωτέρων κωμειδουλίων ἐπέστεψε τὴν ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλίαν.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

ΤΑ ΤΡΙΑ ΦΛΩΡΙΑ¹

Εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν σύγνεφο μαῦρο ὥσαν πίσσα ἐσκέπασε τὸν ἥλιον, καὶ τὸ πρόσωπο τῆς γράϊας ἐκατήφεισε.

— Κάτι ἀλλότριο βλέπεις, τῆς εἶπε ἡ Φροσύνη.

— Τιποτε, κοπέλα μου· εἶναι γραμμένο θὰ ἔχῃς καλὴν μεῖραν· πολλοὶ γαμπροὶ σ' ἐζήτησαν ἕως τώρα καὶ πολλοὶ περισσότεροι θὰ σέ ζητήσουν ἀκόμη· σὺ μὴν πάρῃς κἀνέναν ὅσο νὰ ἔλθῃ ὁ σταλμένος ἀπὸ πέρα, ἀπὸ τὴν μεγάλην πολιτείαν· μοναχὰ νὰ καλόχῃς ἐκεῖνον τὸν Καβαλλάρη, καὶ αὐτὸς μὲ τὸ σπαθί του θὰ σὰς φυλάξῃ.

Καθὼς ἐτέλειωσε τὸν λόγον, ὁ ἥλιος ἔσχισε τὸ σύγνεφο, καὶ ἡ γράϊα μὲ νεανικὸ τίναγμα ἐπετάχθη ἀπὸ χάμου, τὰ μάγουλά τῆς ἐξεζάρωσαν, ἄστραφτε ἡ θωριά τῆς, ἓνα ἀέρινο στεφάνι ἐκύκλωσε τὰ μαλλιά τῆς ἀπλωμένα, χρυσοῦσαν θὰς πλεξίδαίς, τὸ λερὸ κουρελιασμένο φουστάνι τῆς ἔλαμψε ὥσαν βασιλικὴ πορφύρα, — κ' ἐχάθη.

*

Ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἡ Φροσύνη ἄλλο δὲν εἶχε εἰς τὸν νοῦν τῆς παρὰ τὸν ἐρχόμενον γαμπρόν· ἡμέρα καὶ νύκτα ἐθεωροῦσε μὲ πόθον ἀμίλητον τὴν εἰκόνα τοῦ Ταξιάρχῃ, ὅπου μὲ τὸν λόγον ἐκείνης τῆς θείας γυναικὸς ἦταν τὸ προεικόνισμα τοῦ ἀνθρώπου ὅπου ἐμελλε νὰ γείνη ταῖρι τῆς. Λέγουν διὰ ἓναν καλόγερον ἀγιογράφον πῶς ἡ φαντασία του, ὡς ἦταν ξέχειλη ἀπὸ θείαν ἀγάπην, ὠδηγούσε τὸ χερί του ὥστε νὰ καταστήσῃ ὥσαν αὐτὰ ταῖς γραμμαῖς καὶ τοὺς χρωματισμούς· ὡς νὰ μὴν ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς τὰ ζωγραφήματά του ψηλαφηταῖς μορφαῖς ἐπροσπαθοῦσε νὰ πλάσῃ ὡς ἓνα διάφανο ὑφάδι ὥστε μέσα ἀπὸ αὐτὸ νὰ φανερόνεται τὸ λακτάρισμα μιᾶς ψυχῆς· ὅ,τι ἔκαμνε ἐκεῖνος ὁ ἐνθουσιασμένος καλόγερος τὸ ἔκαμνε καὶ ἡ νέα ὅταν ἐπροσῆλθε τὰ μάτια εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄτεχνο εἰκόνισμα τοῦ Ἀγίου· τοῦ

ἀφαιρούσε ὅτι σωματικὸ ὥστε νὰ φαίνωνται ἀέρινα τὰ μέλη, ἀναβάτης καὶ τετράποδο ἔτοιμοι νὰ χαθοῦν ἀπτέρωτοι εἰς τὰ οὐράνια μέρη· δὲν εὔρισκε κατόπιν πλέον εὐχαρίστησιν μήτε εἰς ἐκείνην τὴν εἰκόνα καὶ μόνον τὴν ἐπεριποιεῖτο ἀπὸ σέβας, καὶ διὰ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν παραγγελίαν ἐκείνης τῆς γυναικός. Καὶ ὅταν εὑρίσκετο ἄλλου, καταμόναχῃ εἰς κάποιον μέρος, ἐβλεπε τὸν γαμπρόν της ἀκόμη ὠραιότερον καὶ οὐρανιώτερον, καὶ τῆς ἐφαίνετο πῶς ἐλαλοῦσε μακρόθεν μαγευτικὴ ἡ φωνή του· καὶ ἐπίστευε ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εὑρίσκετο πραγματικῶς εἰς τὸν κόσμον· ἔλεγε πολλαῖς φοραῖς μοναχὴ της «καθὼς» ἀνάμεσα εἰς τὰ φῶτα τοῦ οὐρανοῦ τὴν νύκτα» πρωτεύει ὁ ἀποσπερίτης, καθὼς ἀνάμεσα εἰς τὰ πετούμενα κελαδεῖ καλῆτερα τ' ἀηδόνι, καθὼς ἀνάμεσα εἰς τὰ δένδρα φαντάζει καλῆτερα ἡ φοινικιά, παρόμοια ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὁ καλός, ὁ ἀταίριαστος· μοῦ τὸ εἶπε ἐκείνη ἡ γυναῖκα· καὶ εἶναι τάχα διωρισμένον νὰ γείνη ἐκεῖνος δικός μου σύντροφος, ἐμένα τῆς φτωχῆς, τῆς καταφρονεμένης, μὲ τόσα προγονικὰ ἀμαρτήματα» εἰς τὴν ῥάχην μου; "Α! σπλαγχνίσου με, Ἄρχαγγελε! χάρισέ μου τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἡσυχίαν».

Καὶ καθὼς παντοτινὰ ὄνειροκοποῦσε, ἡ θωριά της εἶχε ἀποκτήσῃ κατὰ ἔξω τῆς φύσεως, τὸ πάτημά της ἔγινε ἐλαφρότατο, ἀνάκουστο· ὅλα τῆς ἐφαίνοντο ἄχαρὰ καὶ ἄψυχα, καὶ οἱ καλῆτεροι νέοι, τοῦ χωριοῦ της καὶ ἀπὸ τὰ περίχωρα, ἀράπιδες καὶ ἀγριάνθρωποι· οἱ γονεῖς της ἀποροῦσαν καὶ ἐπίστευαν ὅτι τὸ αἷμα της εἶχε πάρῃ μεταβολὴν ἀπὸ μάγια ὅπου θὰ τῆς ἔκαμαν φθονεροὶ γειτόνοι γιὰ τὴν ὁμορφίαν της, καὶ ἔφεραν ἱερεῖς νὰ τὴν διαβάσουν καὶ μάγισσας νὰ τὴν ἐξορκίσουν, ἀλλ' ἐκείνη ἐπικρογελοῦσε καὶ δὲν ἔλεγε τὸ ἀκριβὸς μυστικὸ μὴδὲ τοῦ πνευματικοῦ της.

Εἰς ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἔγινε τὸ πανηγύρι τοῦ Παντοκράτορος, περίφημο προσκύνημα ὅπου ἐσυνάζονταν πλῆθος κόσμος ἀπὸ ὅλα τὰ χωριά τριγύρω· εἰς τὴν ἐορτὴν ἐπῆγε καὶ ἡ Φροσύνη μετὰ τὴν μητέρα της, ὅχι νὰ διασκεδάσῃ, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐλπίδα, ὅπου εἶχε πάντοτε μέσα της, νὰ φανερωθῇ ἔξωθεν ἀπὸ κάποιον μέρος ὁ διωρισμένος της γαμπρός, καθὼς συνέβαινε νὰ ἔρχωνται προσκυνηταὶ καὶ ξεφαντωταὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην πολιτείαν. Εἰς ἐκεῖνο τὸ πανηγύρι ἐστήθησαν δεκαπέντε χοροὶ, καὶ καθὲς νέος ἐξῆλεγε τὴν χάριν νὰ μῆναι εἰς τὸν χορὸν ὅπου ἔτυχε ἡ Φροσύνη· καὶ αὐτοῦ ἔγινε φοβερὸ μάλωμα καὶ ὀλίγο ἔλειψε νὰ συμβῇ σκοτωμός· ὁ καλῆτερος νέος, ἀπὸ τὸ πρῶτον σπίτι τοῦ χωριοῦ της, δὲν ἄφινε κανέναν νὰ πλησιάσῃ εἰς ἐκεῖνον τὸν χορὸν, μήτε συγχωριανόν του μήτε ξένον, καὶ ἐπιάσθη μετέσσερα παλληκαρία, μόνος του ἐλάθωσε τρεῖς, καὶ ἔπεσε καὶ

αὐτὸς θανάσιμα λαβωμένος, καὶ ἐκεῖ πού τὸν ἔφεραν σπίτι του ὠραιοῦσθαι ὅτι ἂν ζήσῃ θὰ σκοτώσῃ ὅποιον ἤθελε προξενολογήσῃ τὴν Φροσύνην.

*

Ἐνὰ δειλινὸ ὁ Ἀντώνιος ἐγύρισε εἰς τὸ σπίτι του μισομεθυμένος.

— Μωρὴ — εἶπε τῆς Φροσύνης — ἐπῆγες νὰ πάρῃς τὸ ἄλλογόν ἀπὸ τὸ λιβάδι νὰ τὸ ποτίσῃς;

— Τὸ γνωρίζεις — τοῦ ἀπολογίσθη ἡ γυναῖκα του — ὅτι ἡ Φροσύνη δὲν πηγάζει πλέον τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸ λιβάδι· ἐμάθαμε ὅτι ὁ Λεωτέρης ἀπὸ τὴν ἡμέραν πού ἔγινε ἀπὸ τὴν λαβωματιά του καὶ ἐκατέθηκε, παρὰ μυνεῖ τὴν στιγμὴν νὰ εὔρῃ τὴν θυγατέρα μας νὰ τὴν φιλήσῃ.

— Καὶ γιὰ τοῦτο θὰ χάσω ἐγὼ τὸ ἄλλογόν μου, πού νὰ σὰς χάσῃ ὁ Θεός;

Καὶ ἐπετάχθη νὰ ζητήσῃ τὸ ἄλλογόν του· ἔκαμε κάμποσιν ὥραν νὰ τὸ εὔρῃ, γιὰτὶ ἐκεῖνο εἶχε ξεσπιδισθῇ μοναχὸς του καὶ ἔβασκε τριγύρω ἐλεύθερα, νὰ χορτάσῃ τὸ δροσερώτερον τριφύλλιν· ὅταν τὸ εὔρηκε εἶχε σκοταδισθῇ· ἀνέθηκε ἐπάνω διὰ νὰ γυρίσῃ σπίτι, ἀλλὰ τὸ τετράποδον ἐπῆρε τὸν ἀντίστροφον δρόμον καὶ ὁ ἀναβάτης δὲν εἶχε τρόπον οὔτε νὰ τὸ στρίψῃ οὔτε νὰ τὸ σταματήσῃ, γιὰτὶ δὲν εἶχε καπίστρι, οὔτε τοῦ ἐφάνη καλὸ νὰ κατεβῇ· ἐφροβεῖτο μὴ τοῦ φύγῃ.

— Ὅλοι ἐτρελλάθησαν σπίτι μου — ἐμουρμούριζε μόνος του — ὡς καὶ τοῦτο τὸ παλιᾶλλογόν ἔχασε τὰ λογικά του· ὅσαις φοραῖς ἔρχομαι εἴτε ἀπὸ τὴν πολιτείαν εἴτε ἀπὸ τὸν μύλον, καὶ ἄς εἶναι θεοσκόταδο, αὐτὸ εὑρίσκει μοναχὸς του τὸν δρόμον, μὲ βγάνει πέρα ἀπὸ τὰ χειρότερα πατήματα καὶ μὲ φέρνει ἴσια σπίτι μου — καὶ ἐξ ἐναντίας ἀπόψε ποῖος ξέρει πού θὰ τσακισθοῦμε μαζί.

Εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὸ ἄλλογόν ἐσταμάτησε ξάφνου, ἀντισυλῶθηκε εἰς τὰ ἐμπροσθινὰ του πόδια καὶ τρέμοντας εἰς ὅλους τοὺς ἀρμούς του ἔσυρε δύο τρεῖς στριγκοὺς χλημιντριμοὺς ὅπου ἀντιβόησε ὅλ' ἡ πεδιάδα.

Ὁ Ἀντώνιος ἐπετάχθη ἀπὸ τ' ἄλλογόν τρομασμένος καὶ ἐνῶ ἐγύριζε ὀλοτρόγυρα τὰ μάτια καὶ ἐπροσπαθοῦσε, ἀπὸ τὸ ὀλίγον φῶς πού ἐκατέβαινε ἀπὸ τ' ἀστέρια, νὰ καταλάβῃ τὸν τόπον, εἶδε εἰς ὀλίγον διάστημα χαμηλὰ κατὰ νὰ φέγγῃ εἰς τὸ σκοτάδι. Ἀπὸ τὴν ταραχὴν καὶ ἀπὸ τὸν φόβον εἶχε ξενερώσῃ καὶ εἶχε ὅλα τὰ λογικά του.

— Δὲν εἶναι στάνη; θὰ ἀλυκτοῦσαν εἰ σκύλοι· μήπως εἶναι αὐτοῦ μέσα ὁ κλέφτης πού χθὲς τὴν νύκτα ἐπῆρε τὸ καλὸ δαμάλι τοῦ κουμπάρου μου; Ἄν κατορθώσω νὰ τὸν γνωρίσω θὰ τὸν φανερώσω τοῦ κουμπάρου μου, καὶ γιὰ τὰ βρετικία θὰ μοῦ κάμῃ τὸ γιόμα.

Καὶ μετὰ τοῦτο ἐπροχώρησε σιγαλὰ πρὸς τὸ

πῶς καὶ ἐγνώρισε τοὺς παλιόπυργους τοῦ Ζυγο-
νοῦ· ἐσώζετο ἐκεῖ ἕνας πυλῶνας, πού τὸν εἶχε πα-
ρατηρήσει πολλαὶ φοραὶ γιατί ἦταν ὁ μεγάλη-
τερος μέσα εἰς ἐκεῖνα τὰ γκρεμισμένα κτίρια,
κ' ἐκρατοῦσαν ἀκόμη ὀλόθρηι καὶ στερεοὶ οἱ μαρ-
μαρένιοι παραστάται καὶ τὸ τοξωτὸ ἀνωφλί· ἡ
αὐτὴ μέσα ἐφωτίζετο, ἀλλὰ καπνὸς τίποτε, καὶ
δὲν ἀκούετο ἄχνη.

— Θὰ κοιμᾶται, καὶ φέγγουν τ' ἀθράκια
ἀκόμα εἰς κάποιαν ἄκρην.

Ἀπὸ τὴν μεγάλην ἡσυχίαν ἐθάρρεψε καὶ δια-
σκέλιζε μὲ τὸ δεξιό του ποδὶ τὸ κατώφλι· κα-
θὼς ἔβαλεν ἐμπρὸς τὴν κεφαλὴν εἶδε τρεῖς μεγά-
λους σωρούς ὅλο χρυσὸ φλωρί, ὅπου ἐρεγγεβολοῦ-
σαν, καὶ ἐπάνω εἰς τὸν μεσινὸν ἀναδνετο σιγὰ
σιγὰ ἀεροκᾶμωτη μορφή ὡς ἄνθρώπου· ἄπια-
στα τοῦ προσώπου τὰ πιθήματα, καὶ ὀπίσω της,
ὡς ἂν ὀπίσω ἀπὸ ἀγανὸ μαγνάδι, ἐξεχωρίζονταν
οἱ μαυροραχινιασμένοι τοῖχοι, καὶ μόνον τὰ πό-
δια τῆς μορφῆς ἀσπροκιτρίνιζαν ἀπὸ τὴν ἀν-
λαμπὴν πού ἔβγανε τὸ χρυσάφι.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχασε τὰ ἥπατα κ' ἔμεινε αὐ-
τοῦ μὲ τὰ πόδια ἀσάλευτα ἐπάνω εἰς τὸ κατώ-
φλι καὶ μόλις ἐδυνήθη νὰ κινήσῃ μηχανικῶς τὸ
χέρι νὰ κάμῃ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

— Σέβομαι καὶ ἐγὼ ἐκεῖνο τὸ σημεῖον — τοῦ
εἶπε τὸ Φάντασμα—ἀλλὰ σὺ τί γυρεύεις ἐδῶ ;
ὁ θησαυρὸς ὅπου βλέπεις εἶναι φυλαμμένος δι'
ἕναν ἄνθρωπον πέρα εἰς τὴν μεγάλην πολι-
τείαν καὶ ἐγὼ εἶμαι διωρισμένος νὰ παραστέλω-
μαι νύκτα μέρα εἰς αὐτὰ τὰ φλωριά ὡς πού νὰ
ἐλθῇ ἐκεῖνος νὰ τοῦ τὰ παραδώσω.

Ἡ φωνὴ καὶ τὸ ἦθος τοῦ Φαντάσματος μέσα
εἰς τὴν σοβαρότητα εἶχαν καὶ τόσην γλυκάδα
ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἔχασε τὸν φόβον, ἐκοντοστά-
θηκε κ' ἔπειτα εἶπε τοῦ Φαντάσματος·

— Εἴσαι ὁ Μῶρος· εἴσαι πνεῦμα ἀγαθὸ καὶ
γνωρίζω πῶς ὅταν δύνασαι βιοτίζεις τὸν ἄνθρω-
πον· μοῦ εἶπες ὅτι αὐτὰ τὰ φλωριά εἶναι ξένα,
ἀλλὰ μὴ μὲ ἀφήσης νὰ φύγω περίλυπος· μίαν
μόνην χάριν σοῦ ζητῶ· δόσε μου τὴν ἄδειαν νὰ
πάρω ἕνα φλωρί ἀπὸ κάθε σωρόν.

Τὸ Φάντασμα ἔχασκογέλασε, πού ἀχολόγησε
ὅλο ἐκεῖνο τὸ ἐρμόσπιτο.

— Δὲν θὰ σοῦ λείψῃ ἀληθινὰ τίποτε—ἐξακο-
λούθησε θαρρετὰ ὁ Ἀντώνιος — γιὰ κάθε ἕνα
φλωρί ὅπου θὰ πάρω ἀπὸ κάθε σωρόν θὰ βάλω
ἕνα δικό μου.

— Εἰς ἐμένα δὲν περνοῦν γαλουφικὰ καὶ ἐ-
παινέματα — εἶπε τὸ Φάντασμα — μοναχὰ σοῦ
δίνω τὴν ἄδειαν, γιατί σὲ καρτεροῦσα.

Ὁ Ἀντώνιος ἐξεκρέμασεν ἕνα μικρὸ δέμα ὅπου
ἐθαστοῦσε πάντοτε ὡς ἂν φυλακτὸ μέσα εἰς τὸν
κόρφο του· ἔλυσε μὲ κόπον τὸν κόμπον κ' ἔβγαλε
τὰ προγονικά του τρία φλωριά· τὸ Φάντασμα
ἀνασηκώθηκε δύο ὀριεῖς ἀκόμη ὑψηλότερα ἀπὸ

τοὺς σωρούς νὰ τοῦ ἀφήσῃ τόπον, καὶ ὁ Ἀντώ-
νιος ἐπροχώρησε καὶ σύντομα σύντομα μὲ τὸ ἕνα
χέρι ἐπῆρε ἕνα φλωρί ἀπὸ κάθε σωρόν, καὶ μὲ τὸ
ἄλλο ἔβαλε ἕνα δικό του.

— Μῶρο, — τοῦ εἶπε — σ' εὐχαριστῶ καὶ κα-
λαὶ ἀντάμωσαι, ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ.

— Σὰς περιμένω αὐριο ἕως τὰ μεσάνυχτα· ἂν
περάσῃ ἡ αὐριόσυνὴ δὲν μ' εὐρίσκετε πλέον.

Ὁ Ἀντώνιος ἐκαθαλλίκεψε ἀμέσως καὶ τὸ
ἄλογο ὡς ἂν ἀστραπὴ τὸν ἔφερε σπῖτι του· ὅ-
ταν ἔφθασαν ἔλειπαν δύο ὥραις νὰ ζημερώσῃ ὁ
Ἀντώνιος ἔβαλε βρώμικ τοῦ ἀλόγου του, ἐπῆρε
καὶ αὐτὸς δύο χαψικὰς ψωμί κ' ἕνα γυαλὶ ῥακή,
ὑστερα ἔσαμάρωσε καὶ ἐσυγύρισε τὸ ἄλογο καὶ
εἶπε τῆς γυναικὸς του· πηγαίνω 'ς τὴν πολιτείαν
ν' ἀγοράσω γέννημα· θὰ σὰς φέρω καὶ κάτι καλὸ
νὰ δειπνήσουμε μιὰ φορὰ.

— Ἀλήθεια — εἶπεν ἡ γυναῖκα — μὰς ἔχεις
καλομαθημέναις, νὰ τρώμε γκρίνια γιὰ προσφάτι.

— Βάλε γνώσι τῆς θυγατρὸς σου — εἶπεν ὁ
Ἀντώνιος — κάμε τὴν νὰ δεχθῇ πλοῦσιον γαμ-
πρόν, ἂν θέλῃς νὰ καλοπεράσωμε καὶ εἰς τὰ
μαῦρα μὰς γεράματα.

★

Ἡ δύο ὥραις ὅπου ἔδαπάνησε νὰ φθάσῃ εἰς
τὴν πόλιν τοῦ ἐφάνηκαν χρόνος, καὶ εἰς τὸν δρό-
μον ἐβίβριζε τὸ ἄλογο, κ' ἔκαμνε ἐπάνω κάτω τοὺς
ἐξῆς συλλογισμούς.

— Θαρρῶ πῶς θὰ πετύχῃ· ἀπ' ὅτι δείχνει
εἶναι γραμμένο· πρῶτα, πῶς μοῦ ἦλθε ἐξαφνὰ νὰ
ζητήσω τοῦ Μῶρου τὴν ἄδειαν ν' ἀνταλλάξω
τὰ φλωριά ; ὀλοφάνερη θεοῦ φώτιση· δεύτερα, εἰ-
δες μὲ ποῖαν εὐκολίαν ὁ καυμένος ὁ Μῶρος μοῦ
ἔδωσε τὴν ἄδειαν, καὶ ὑστερα μοῦ εἶπε ὅτι μὰς
καρτερεῖ ἀπόψε, ἐμένα δηλαδὴ καὶ κάποιον ἄλ-
λον! Ἄν πιτύχῃ τὸ σκέδιό μου καὶ δὲν εὐρεθῇ
κανένα ἐνάντιο νὰ μὰς ἐμποδίσῃ, θ' ἀλλάξῃ ἡ
τύχη μου ἡ κατηραμένη· κ' ὑστερα, εἰς τὸν πά-
τον πάτον, ἦλθε ἡ ὥρα νὰ βγάλω ἀπὸ τὸν λαι-
μόν μου αὐτὸ τὸ μασκραλίκι πού μοῦ ἔχουν κρε-
μάσῃ ἀπὸ γενεᾶν εἰς γενεᾶν οἱ προκομμένοι προ-
πάτορές μου, χαμένο θυμητικὸ ἀπὸ περσμένα
μεγαλεῖα· μὲ τούτην ἐδῶ τὴν ἐλπίδα κολλημέ-
νην ἐπάνω 'ς τὴν καρδιά μου, πῶς τάχα τὰ
στοιχειωμένα τοῦτα φλωριά θὰ ἀναστήσουν τὸ
σπῖτι μου, μὲ αὐτὸ τὸ παλαιὸ ὄνειρο, ἔχασα τὰ
νιάτα μου καὶ δὲν ἐφρόντισα νὰ κάμω κατὰστα-
σιν καθὼς ἄλλοι συγχωριανοὶ μου τὴν ἔκαμνουν μὲ
τόσους τρόπους. Πόσαις φοραῖς, τὴν παραμονὴν
τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἠθέλησα νὰ πάω εἰς τὴν
πολιτείαν νὰ δοκιμάσω μὲ αὐτὰ τὰ τρία φλω-
ριά τὴν τύχην μου μέσα εἰς ἐκεῖνα τὰ καταστή-
ματα, ὅπου πηγαίνει καὶ χρυσοπιζίζει κάθε λο-
γῆς ἄνθρωπος, ἄρχοντας τεχνίτης καὶ χαμαλῆς,
καὶ τίμιος, καὶ μπουμπωμένος, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ

πολλά ἢ ὀλίγα χρήματα, καὶ ὅλοι εὐρίσκουν χρήματα, ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ποῖος ὀλίγος ποῖος πολλά, νὰ πάω κ' ἐγὼ ἐκεῖ μέσα μὲ ταῖς πλατοβάκκας μου καὶ μὲ τὸ τρυπημένο φέσι μου, ἴσως ἐκατόρθονα νὰ δώσω δύο φάσκελα τῆς φτώχειας· ἀμυρὴ ἐροβήθηκα τὴν προγονικὴν ἐκείνην παραγγελίαν καὶ τοῦ πατρός μου τὴν κατάρτην· κ' ὕστερα παίζω κάθε βράδυ, καὶ ταῖς ἑορταῖς ὅλην τὴν ἡμέραν, εἰς τὸ ἀργαστήρι, καὶ πάντοτε χάνω· ἀλλὰ σήμερα, εἴτε ἔτσι εἴτε ἀλλίως, θὰ τελειώσω· σποράν ἀρσενικὴν δὲν ἔχω νὰ ἀφήσω αὐτὴν τὴν παράξενην κληρονομίαν· ἡ θυγατέρα μου εἶναι ἀνυπότακτη καὶ γαμπρὸν δὲν θέλει, ἢ, καθὼς μοῦ φαίνεται, τὸν θέλει οὐραννακατέβατον· τοῦτα τὰ τρία φλωριά εἶναι καλὸ δόλωμα γιὰ νὰ τὸν ψαρέψω.

Ἄμα ἔφθασε γλυκοχαράγματα εἰς τὴν πόλιν, ἄφησε τὸ ἄλογο εἰς τὸ συνηθισμένο μέρος, καὶ πρῶτα πρῶτα ἐπῆγε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Σπυριδωνος νὰ προσκυνήσῃ, ὕστερα ἐκατέβηκε ἀμέσως εἰς τὴν Σπηλιά, ἐβαλμα ἡλίου, ἐστάθηκε εἰς μίαν ἄκρην κ' ἐπερίμενε κάμποσιν ὥραν ὅσο νὰ πληθύνῃ ὁ κόσμος· ἄρχισαν νὰ περνοῦν ἀπὸ δύο ἀπὸ τρεῖς ὅσο ποῦ ἐπηγαίνοντο· ἔρχοντο ἀμέτρητοι ἄνθρωποι ἀκατάπαυτα· τότε αὐτὸς ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἦταν ἐπροχώρησε μέσα εἰς τὸ πλῆθος καὶ αὐτοῦ ἄφησε νὰ κυλήσῃ ἓνα ἀπὸ τὰ τρία φλωριά, ποῦ ἐκρατοῦσε σφικτὰ μέσα εἰς τὴν φούκταν του, κατόπιν ἐτραβήχθηκε ὀλίγο παράμερα κ' ἔμεινε μὲ τὰ μάτια στυλωμένα εἰς τὸ φλωρί νὰ ἰδῇ τί θὰ συμβῇ· γιὰ κάμποσιν ὥραν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς διαβάταις ἐτύχαινε νὰ πατήσουν ἐπάνω εἰς τὸ φλωρί, καὶ ἐκεῖνο δὲν ἐχώνετο μέσα εἰς τὴν σκόνην, ἀλλὰ ἔμεινε ἀπὸ πᾶν κ' ἔλαμπε πάντοτε αὐτοῦ ἐκεῖ ὅπου τὸ εἶχε ῥίξῃ.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΥΛΙΑΣ

ΚΟΡΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ¹

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑς HANNAH LYNCH

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Παρὰ σκοπὸν βοῶν.

Ὁ ἰατρὸς Τελάχας ἦτο πλήρης κρυφίας εὐχαριστήσεως καὶ κρυφίων ἐλπίδων καθ' ἣν ἡμέραν εἶδε τὸν Γουσταῦν Λανέκ ἐπιβιβαζόμενον εἰς τὸ διὰ Σῦρον ἀτμόπλοιο. Ἀποῦ τὸν ἐσύστησε θερμῶς εἰς τὸν ἀξιόλογον πλοίαρχον τῆς Σφακτηρίας καὶ τὸν ἀπεχειρέτησεν, ἐπιστρέψας ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἐθεώρησε καθήκον του νὰ λάβῃ πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ μυστηριώδους τούτου ὑποκειμένου. Ἐσυμβουλευθὴ τὸν Κύριον Γαληνίδην, κατὰ συμβουλήν δὲ αὐτοῦ ἀπευθύνθη εἰς τὸν πρόξενον τῆς Γερμανίας, οὗ-

τος δὲ τὸν παρέπεμψεν εἰς τὸν πρέσβυν του. Ὁ βαρὼνος Χοενφέλς ἐγνώριζεν ἀορίστως τὸν Κύριον Λανέκ, ὡς ἄνθρωπον λόγιον, ἀλλὰ περὶ τῶν προηγουμένων του, περὶ γένους, μέσων, κοινωνικῆς θέσεως, οἰκογενειακῶν σχέσεων οὐδὲν ὀριστικῶς ἐγνώριζε οὔτε ἠδύνατο νὰ ἐξακριβώσῃ, ὥστε ὁ Τελάχας κατέφυγεν ἐξ ἀνάγκης εἰς ὑποθέσεις καὶ συμπερασμούς, ὡς συνήθως συμβαίνει, προκειμένου περὶ ξένων. Τὸ πρῶτιστον ζήτημα ἦτο ἐὰν ὑπάρχῃ ποῦ ἢ δὲν ὑπάρχῃ Κυρία Λανέκ· ὅχι ὀλιγώτερον σπουδαῖον ἦτο καὶ τὸ ζήτημα τῆς περιουσίας. Εἰς τὸν παλαιὸν καιρὸν ἡ σοφία εἶχε σύντροφον τὴν πενίαν, ἀλλὰ τὴν σήμερον τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Ὁ Κύριος Τελάχας ἤρχισε νὰ φοβῆται μὴ ἔσπευσε πολὺ συστήσας τὸν ἄγνωστον τοῦτον γαμπρὸν εἰς τὸν ἀδελφόν του, τοὺς φόβους του δὲ ἐπηύξανε ἡ σκέψις ὅτι ὁ ἰδιότροπος αὐτὸς ἀδελφὸς ἦτο ἄξιος νὰ ἐνθουσιασθῇ μὲ τὸν ἀρχαιολόγον ξένον καὶ νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀρχαιομάθειάν του καὶ μόνον ὡς ἀκούσαν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἰναρίμης, ἀντὶ νὰ φροντίσῃ νὰ περιβάλλῃ τὸν πολυτίμὸν του ἀδάμαντα μὲ χρυσὸν γνήσιον.

— Ἐχει δίκαιον ὁ Σταῦρος, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν. Καλλίτερα νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἰσως καταφέρωμεν τὸν Μάγγον, τὸν πλούσιον ὁμογενῆ, νὰ μᾶς τὴν ζητήσῃ.

Ἀλλ' ἡ ἀποκατάστασις τῆς Ἰναρίμης ἦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος δευτερεύουσα ὑπόθεσις. Ἡ κοινοβουλευτικὴ πάλη καὶ ἡ ἐπερχομένη δημοτικὴ ἐκλογὴ, ἰδοὺ περὶ τίνος πρό πάντων ἐφρόντιζεν ὁ Τελάχας. Δῆμαρχος τῆς Πρωτευούσης τώρα, καὶ μὲ τὸν καιρὸν ὑπουργός! Ὑπουργός, ἡλεκτριζὼν ἐκ τοῦ βήματος τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον διὰ τῶν πολυῶρων ἀγορεύσεών του, κεραυνοβολῶν καὶ ὀνειδιζῶν τὴν Εὐρώπην διὰ τὴν καταπάτησιν τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου καὶ διὰ τὴν κακεντρέχειάν της ὡς πρὸς τὴν διευθέτησιν τῶν ἐλληνικῶν συνόρων! Καὶ σκεπτόμενος ταῦτα προέβη εἰς νοεράς ἀγορεύσεις, καὶ τὰς συνώδευε μὲ ζωηρὰς χειρονομίας, ἐνῶ ἀνέβαινε τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ διευθυνόμενος πρὸς τὴν νέαν οἰκίαν τὴν ὁποίαν ἔκτιζε πλησίον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἡ οἰκοδομὴ ἐπῆγαινε καλὰ, ἄλλως δὲν εἶχεν ἀνυσχίας περὶ τῆς μέχρι τέλους εὐδοκασίας της, ἀφοῦ πρὸς ἐξευμένισιν τῆς τύχης ἐφρόντισε νὰ θυσιάσῃ πετεινὸν ἐπὶ τοῦ θεμελίου λίθου.

Ἐπλησίαζεν εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν ὅτε εἶδε τὸν συνάδελφόν του Γαληνίδην ἐξερχόμενον τοῦ Νοσοκομείου. Οἱ δύο φίλοι ἐστάθησαν καὶ ἤρχισαν σπουδαίαν περὶ τῶν πολιτικῶν συζητήσιν.

— Τί ἔπαθεν ὁ Σταῦρος, ἠρώτησεν ὁ Κος Γαληνίδης ἐν τῷ μέσῳ τῆς συζητήσεως. Ἀφηνίασε καὶ κτυπᾷ εἰς τὴν ἐφημερίδα του ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ, ἐχθροὺς καὶ φίλους.